

NYHETER

2009:1

Nätverkets syfte är att vara ett forum för att främja utvecklingen inom efterbehandling av föreningar i mark och vatten. Målet är att skapa en ökad kontakt mellan olika grupper i samhället som berörs av problematiken, driva aktuella frågor och samarbeta med nordiska och europeiska nätverk i seminarier, konferenser och workshops i syfte att främja utvecklingen inom efterbehandlingen.

Nätverket Renare Mark

Styrelsen Informerar

- Från och med nästa nummer av Nyhetsbrevet tar nätverkets koordinators Berith Juvonen över stafettpinne och blir huvudredaktör.
- Ett tematiskt nätverk på temat Förenade Byggnader kommer att bildas i samverkan med befintlig projektgrupp som jobbat i utvecklingsprojektet med samma namn.
- Nätverket kommer att fortsätta att arbeta med uppföljning av kunskapsprogrammet Hållbar Sanering under verksamhetsåret 2008-2009 i form av seminarier och workshops.
- Fem examensarbeten har kommit in som bidrag till "bästa exjobb" och granskas just nu av jury. Arbetena kommer att läggas ut på nätverkets hemsida och vinnaren presenteras på Värmötet.
- Nätverkets webbaserade medlemsregistret är i full gång. Över 500 medlemmar har anmält sig.

/MARIE ARNÉR, ORDFÖRANDE

Nätverket Renare Marks nyhetsbrev distribueras till samtliga medlemmar i nätverket via e-post. Nätverket är öppet för alla intresserade. Enskilt medlemskap kan tecknas av alla, för företag finns korporativt medlemskap. Mer information finns på nätverkets hemsida eller kan fås genom att skicka e-post till nätverket. Bidrag till Nyhetsbrevet tas gärna emot.

Redaktion:

Krister Honkonen 031-368 10 69
krister.honkonen@fastighet.goteborg.se

Ingegerd Ask 08-688 67 40
ingegerd.ask@wspgroup.se

Berith Juvonen 0910-109 52, 070-856 3555.
berith.juvonen@tyrens.se

Ansvarig utgivare:

Ordförande
Marie Arnér 08-688 64 03
marie.arnér@wspgroup.se

Nätverket Renare Mark
c/o Ekorola Ab
891 42 Örnsköldsvik
info@renaremark.se
www.renaremark.se

Workshop om upphandlingar

5 FEBRUARI • NORRKÖPING • ARBETETS MUSEUM, LAXHOLMEN

Workshopen lockade 60 deltagare till intressanta byggnaden Arbetets Museum i Norrköping den 5 februari. Redan i inledningen fick deltagarna sätta sig i respektive grupper för att få tillstånd nya möten och en start på gruppdiskussionerna. Intressanta föreläsare gav sin syn på upphandlingar enligt LOU och de speciella problem/möjligheter som kan förekomma vid upphandlingar av efterbehandlingar.

Ulla Öhrn, upphandlingschef på Västerviks kommun delade med sig av sina erfarenheter från upphandlingar av Gladhammars gruvor. Rikard Setterlid, advokat på Advokatbyrå Lindahl visade förslag på hur utvärderingsmodeller kan utformas och att dessa modeller är de som ska prioriteras främst i upphandlingen. Björn Lindbom, beställarombud på SGU gav goda och dåliga exempel på bl a anbudsvärderingar där brister i förfrågningsunderlag ger dåliga utvärderingar.

Efter lunch gav Lars Blomgren, Envipro, exempel från olika efterbehandlingsprojekt och menade att förfrågningsunderlagen borde vara mer öppna för att anbudsgivares oförutsedda kunskaper/lösningar ska kunna värderas. Ulf Wiklund, Tyréns, gav exempel på hur samma kompetens och erfarenhet i olika upphandlingar kan ge bästa eller sämsta ranking på grund av att förfrågningsunderlagen och utvärderingsmodellerna varierar. Slutligen beskrev Anneli Liljemark, ÅF Consult bland annat hur hon tycker att upphandlingar och förfrågningsunderlag kunde göras på ett enklare sätt för att bespara både upphandlare och anbudslämnare tid.

Dagen avslutades med 1,5 timmes gruppdiskussioner där deltagarna försökte lyfta fram vilka problemen är vid upphandling inom miljöområdet och hur man komma till rätta med subjektiv bedömning av erfarenheter och kompetens och om en branschstandard kanske är en nyckel till bättre upphandlingar? Sammanfattningar av gruppdiskussionerna och dagens presentationer kommer inom kort att läggas ut på nätverkets hemsida.

Tack för en trevlig och givande dag och ett särskilt tack till alla föredragshållare!

/BERITH JUVONEN, KOORDINATOR

Årsmöten i nätverket

Just nu pågår årsmöten i våra regionala nätverk för fullt. Renare Mark Syd och Öst har just genomfört sina och Mälardalen och Väst följs åt i mars. Titta in på hemsidan för att läsa om nyheter i respektive region. Glöm inte heller det nationella årsmötet som hålls i samband med Värmötet den 24 mars!

DEN 10 FEBRUARI genomfördes ett seminarium på temat 'Schakta i jord som kan vara förorenad' i Örnsköldsvik. Initiativet till seminariet togs av Katrina Mähler, plan och miljökontoret, Örnsköldsviks kommun, och Jan-Erik Lindström, MB Enviroteknik och arrangerades i Nätverket Renare Mark-Norr:s regi. Även Ulf Wiklund, Tyrens AB ingick i arbetsgruppen.

Syftet med seminariet var först och främst att upplysa om vilka regler som gäller när man schaktar och "rårar träffa på en förorening" men också att höja kunskapsnivån kring dessa frågor för att öka miljönyttan, ge en större kvalitetssäkring och ett effektivare arbete för entreprenören. Målgruppen var främst entreprenörer inom schakt- och transportsektorn samt ansvariga/arbetsledare för schaktningar vid hus- och vägbyggen. Närmare 100 personer från Örnsköldsvik och närområdet deltog i seminariet.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län inledde med en kort sammanfattning av efterbe-

handlingsarbetet i länet och vad markföroreningar innebär. Vidare beskrevs principen att det är den som förorenar som betalar saneringskostnaderna. Örnsköldsviks kommun pratade om skyldigheten att vidta akuta åtgärder vid behov samt underätta miljökontoret (och eventuellt räddningstjänsten) när en markförorening påträffas.

Vi lyssnade på några entreprenörer och beställare av markarbeten och deras erfarenhet

och rutiner vid påträffande av markföroreningar. Ulf Wiklund pratade om hur man känner igen och provtar misstänkt förorenad jord. Vidare diskuterades certifiering av provtagare.

Seminariet avslutades med en överblick över situationen i våra grannländer och en sammanfattning av dagen. Intressant att notera är det höga deltagarantalet från det lokala upptagningsområdet och att de flesta deltagarna inte var "typiska"

NRM:s arrangemangsbesökare. NRM-norr kommer att under våren att anordna liknande seminarium runt om i regionen.

/CHRISTIAN MAURICE, ORDFÖRANDE
RENARE MARK NORR

Renare Byggnader – seminarium och tematiskt nätverk!

Utvecklingsprojektet "Förorenade byggnader – Provtagning och riskbedömning" är slutfört och en rapport finns att ladda ner på www.foroarenadebyggnader.se. Projektet har finansierats av SBUF, SGF, Naturvårdsverket, Sociälystyrelsen och medverkande i projektgruppen. Projektgruppen har bestått av representanter från NCC, WSP, Golder Associates, JM, Stena Recycling, ALS Laboratory group, SWECO, IMM, Högskolan i Gävle, Skanska och Watts. Inom projektet har en metodik tagits fram för hur provtagning och riskbedömning av förorenade byggnader kan utföras. Utöver metodiken beskrivs även avfallsklassificering och återanvändning av rivningsmaterial och exempel ges på utförda undersökningar och åtgärder.

Ett tematiskt nätverk i Renare mark kommer startas inom kort för att fortsätta att vidareutveckla metodiken. Ett seminarium ska hållas den 27 april på World Trade Center i Stockholm då innehållet i rapporten presenteras och fortsatt arbete diskuteras. Vid detta seminarium kommer även Länsstyrelsen i Gävleborg berätta om saneringen av Gävle gasverk. Mer information finns inom kort på projektets och Renare Marks hemsida.

Hör av dig till ann-kristin.karlsson@wspgroup.se om du har några frågor om projektet eller till Berith.Juvonen@tyrens.se om du vill anmäla dig till seminariet.

Vi ses på Värmötet den 24–25 mars på Stockholms Universitet!

Kommande aktiviteter i Renare Mark Norr

Den 26 januari träffades ca 40 personer på respektive ort (Luleå, Umeå och Sundsvall) för att diskutera NRM-Norr:s verksamhet för 2009. Diskussionerna resulterade i att flera konkreta förslag till seminarier/aktiviteter togs fram:

- Seminarium på temat "de nya generella riktvärdena" den 6 maj i Umeå i samarbete med MCN och Umeå Universitet. Tillämpning och tolkning från perspektivet konsult, verksamhetsutövare och myndighet.

- Seminarium och studiebesök vid Fagerviks industriområde, Timrå kommun, i samband med pågående sanering av fiberbankar.

- Workshop om uppföljning och utvärdering av en sanering "hur trodde man att det var, hur blev det" med erfarenhetsåterföring från några genomförda saneringsprojekt.

RM Mälardalen presenterar sig

De senaste åren har det varit en stor aktivitet i regionen vad gäller förändrad markanvändning, exploateringsfrågor och förorenade områden vilket har bäddat för en lokal mötesplats inom branschen. I januari 2006 bildades därför Renare Marks regionalavdelning Mälardalen som en arena för att träffas och utbyta erfarenheter och frågeställningar. Vår tanke var att skapa en avdelning som inte bara var aktiv i Stockholm utan även i hela Mälardalen. I efterhand har det visat sig att efterfrågan och närvaro i just Stockholm har gjort att det trots allt blivit en viss betoning på storstaden.

I nätverket fokuserar vi framförallt allt på att arrangera studiebesök mixat med ett eller annat seminarium och social

kvällsaktivitet. Bland några av våra genomförda aktiviteter skulle jag vilja nämna studiebesök på Centrala Mälarstrand i Västerås där hamn- och industrimark omvandlas till bostadsområde och ett seminarium om klorerade kolväten och saneringsmetoder i Stockholm där vi hade gästföreläsare från såväl USA och Danmark som satte en internationell prägel på kunskapsläge och problemställningar.

Studiebesök på Beckholmen och Slussen i centrala Stockholm var också mycket uppskattade och drog många intresserade. Beckholmen är ett pittoreskt gammalt varvsområde med inslag av föroreningsförekomster medan Slussen är en central knutpunkt i Stockholm city med många aspekter i förhållande

till hantering av jordmassor och ytvattenflöden inför kommande års utveckling av området.

Under våren hoppas vi på att arrangera studiebesök i pågående exploaterings-, bygg- och saneringsfaser för att visa på konkreta fältarbeten och koppling mellan teori och praktik. Detta planeras i vår efter det att Renare Marks Vårmöte har gått av stapeln i Stockholm i slutet av mars. Renare Mark Mälardalen har sitt årsmöte 4 mars i anslutning till Naturvårdsverkets presentation om nytt vägledande material – Välkomna!

/JOAKIM ANDERSSON, ORDFÖRANDE

UTBILDNINGSTIPS!

Distansutbildning i miljöriskanlys

Högskolan i Kalmar erbjuder både fristående kurser och ett magisterprogram i miljöriskanlys på distans. Programmet och kurserna syftar till att utveckla deltagarnas kunskap för att på ett strukturerat sätt kunna hantera olika risk- och beslutsproblem inom miljöområdet, med fokus på kvantitativa metoder för riskuppskattning. Är du redan yrkesverksam så är detta en möjlighet att ytterligare fördjupa kunskaperna. Utbildningen är helt webbaserad och kan genomföras på halvfart. För mer information se www.hik.se/blistudent

Det händer i nätverket

4 mars Årsmöte med RM Mälardalen

10 mars Årsmöte med Renare Mark Väst

24-25 mars Renare Marks vårmöte Stockholm

24 mars Renare Marks årsmöte Stockholm

27 april Seminarium Förorenade Byggnader

6 maj Seminarium om våra nya generella riktvärden med Renare Mark Norr

Konferens

Naturvårdsverkets vägledningsmaterial om förorenade områden
4 mars, Stockholm
www.renaremark.se/filarkiv/konferens/2009/Inbjudan_rev090216.pdf

ATVs vintermöte om jord och grundvattenföroreningar
10-11 mars, 2009
www.atv-jord-grundvand.dk/

Miljøringen temamöte
16 mars, Oslo
www.miljoringen.no/

ATV-möten våren 2009
22 april: Vattenplanering
20 maj: Undersökningar
16 juni: Handlingsplan för pesticider
www.atv-jord-grundvand.dk/

10th international symposium on In Situ and On-Site Bioremediation
5-8 maj, Baltimore, USA
www.battelle.org/conferences/bioremediation/

Kurstips

Klorerade lösningsmedel - riskbedömning och åtgärdslösningar
20 april, Linköping
Arrangör: NIRAS Johan Helldén AB
[www.renaremark.se/filarkiv/konferens/2009/DNAPL_Kurs_Linkping_april_20\[1\].pdf](http://www.renaremark.se/filarkiv/konferens/2009/DNAPL_Kurs_Linkping_april_20[1].pdf)

Dataanalys, osäkerhet och visualiseringsteknik för förorenad mark med SADA-verktyg
13-15 maj 2009, Göteborg
Arrangör: SGI
www.swedgeo.se under kurser/konferenser

VILL DU VETA VAD SOM HÄNDER i nätverket och vara med och påverka kommande aktiviteter?
Titta in på Årsmötet den 24 mars!
Aktuell tid och plats hittar du i programmet för Vårsmötet.